

Milline on omavalitsusele parim
viis jäätmekäitluse
korraldamiseks

Rein Haak
Ülle Mauer
Tartu Linnavalitsus

Mis toimub?

- dets. 2010 – nn sisetehingu keelustamine teenuste kontsessioonide puhul
- okt. 2012- EJKL ettepanekud jäätmeseaduse muutmiseks (korraldatud veo kaotamiseks)
- nov.2012 – konkurentsiameti soovitusel (avada tegevusala vabale konkurentsile)
- veebr. 2013 – Linnade-Valdade päevadel – Keskkonnaministerium lubab esitada kevadeks 2013 JäätS muutmise eelnõu kontseptsiooni

Mis toimub?

- august 2013- kohalike omavalitsuste ühispöördumine Keskkonnaministeeriumi poole väljendamaks oma seisukohti EJKL ettepanekute suhtes
- juuni 2014 – tühistatakse JS § 66 lg 1¹ (jõustub 07.01.2015), omavalitsuste seisukohad ei leia toetust
- dets. 2014 - Keskkonnaministeerium esitab kooskõlastamiseks JäätS muutmise eelnõu, mille sisuks on korraldatud jäätmeveo kaotamine.

Omavalitsuste valikuvabadusi ja võimalusi jäätmemajanduse korraldamisel on järjest kärbitud.

Kas jäätmekäitlejad on võitnud lahingu või sõja või mõlemad?

Kas muutuseid on vaja?

1. Alati saab midagi paremini teha, alati on probleeme, mida on vaja lahendada. Probleemidest tuleb rääkida ausalt, siis on lootust leida lahendusi!
2. Jäätmekäitlejate poolt väljendatud mured:
 - ❖ ressursid on piiratud, konkursid kulutavad ressursi;
 - ❖ konkurentsiolukord on halvenenud;
 - ❖ probleemid on juriidiliste isikutega;
 - ❖ teenuse kvaliteedi langus hinnasurve tagajärjel.

Kas need on jäätmekäitlejate tegelikud mured?

Põhimõte „Sinu advokaat räägib minu advokaadiga“ ei ole alati parim platvorm probleemide lahendamiseks ...

Milliseid muutuseid on vaja?

1. Korraldatud jäätmeveost loobumine ei ole vajalik ega soovitatav. Korraldatud jäätmeveo põhjusteks olnud asjaolud ei ole tänaseks ära langenud.
2. Meie hinnangul tuleks jäätmeseaduses teha muudatusi, mis puudutavad jäätmekäitluskohtade määramist - protseduur tuleks lahti kirjutada üheselt mõistetavana. Tänapäevaks on välja kujunenud arvestatav kohtupraktika, mis loob head eeldused seaduse täpsustamiseks. Kohtud on tunnistanud omavalitsuste õigus määrata jäätmekäitluskoht.
3. Vajalik oleks kaaluda RHS muutmist selles osas, mis puudutab põhjendamatult madala maksumusega pakkumuste tagasilükkamist. Soovitatav oleks protseduuride täpsustamine ja hankijale lihtsamaks tegemine.

Milliseid muutuseid on vaja?

1. Ristsubsideerimine konteinerite lõikes – võiks olla lubatud ainult teatud piirini. 10 senti konteineri tühjendamise eest metsatalus ei ole jätkusuutlik ...
Konteineri tühjendamise tasu ei tohiks üheski pakkumuses olla väiksem kui konteineris sisalduvate jäätmete käitlemise maksumus.
2. Omavalitsuste rahastamise küsimus ootab kiiret lahendust.
Jäätmeseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise ettepaneku kohaselt laekuks omavalitsusele iga elaniku kohta 2 eurot aastas (eeldusel, et on täidetud teatud eeltingimused nagu jäätmejaama olemasolu vms).

Senised kulud

- Jäätmekäitluse kulud kokku – aastate lõikes ca **1.2-4.8 eurot ühe elaniku kohta aastas**
Väljapakutud 2 eurot elaniku kohta aastas oleks alustuseks suurepärane!

Tartu kulud:

- prügila järelhooldus – 168 000 eurot/a
- prügi vedu avalikest kohtadest – ca 60 000 eurot/a
- jäätmejaamade haldamine – ca 50 000 eurot/a
- Jäätmemajade rajamise toetamine – 16 000 eurot/a
- puulehtede kogumine, kompostimine - ca 17 000 eurot/a
- heakorralgute korraldamine – 11 000 eurot/a
- toetused taaskasutuskeskustele - ca 12 000 eurot/a

Senised kulud

- jäätmeteemalised koostööprojektid korteriühistutega - ca 7000 eurot/a
- reostuste likvideerimine - ca 6000 eurot/a
- pakendikonteinerite ümbruse koristamine –ca 6700 eurot/a
- bensiinjaamas asuvate ohtlike jäätmete kogumispunktide haldamise kulu - ca 5400 eurot/a

Tartu LV seisukoht jäätmeseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise eelnõule

- Tartu Linnavalitsus ei toeta eelnõu ega korraldatud jäätmeveeo kaotamist
- Eelnõu koostamisel ei ole lähtutud Hea õigusloome ja normitehnika eeskirjast
- Eelnõu kiirustades menetlemise ning jõustamisega võib kaasneda oluline kahju, mida on hiljem raske korvata. Tartu Linnavalitsus ei pea mõistlikuks olukorda, kus ilma põhjalike analüüsideta hüljatakse seni Euroopas ja Eestis edukalt toimunud mudel.

Korraldatud jäätmeveo positiivseid aspekte

- Tänapäevaks on korraldatud jäätmeveo tulemusel vähenenud kogumissüsteemist väljaspool olevate jäätmevaldajate arv
- Korraldatud jäätmevedu viis alla teenuse hinnad ning isegi liitumist vältida soovivatel elanikel oli sellevõrra lihtsam süsteemiga kohaneda.
- Korraldatud jäätmeveo juurutamine on oluliselt lihtsamaks ja tõhusamaks muutnud järelevalve korraldamise jäätmekäitluse üle.
- Korraldatud veo raames toimuv vedude optimeerimine vähendab jäätmeveokite poolt tekitatud negatiivset mõju liiklusele, õhusaastet ja müra.
- Korraldatud jäätmevedu on võimaldanud kaitsta kliente mitmete ebamõistlike tingimuste eest.

Milline on omavalitsusele parim viis jäätmekäitluse korraldamiseks

Pikad vaidlused korraldatud veo hangetel võivad panna kannatuse proovile ja tekitada kiusatuse küsimuseks:

Kas ehk ei olekski lihtsam ilma korraldatud jäätmeveota ja nende konkurssideta?

Kuid teisalt - kas selle küsimuse tekkimist vaidlejad ehk taotlevadki?

Milline on omavalitsusele parim viis jäätmekäitluse korraldamiseks

Omavalitsused lähtuvad oma töös eelkõige keskkonnanäesmärkidest, elanike huvidest ja avalikust huvist.

Oleme veendunud, et korraldatud jäätmeveoga jätkamine, mitte selle kaotamine, teenib avalikke huvisid ja aitab saavutada nii riigi kui omavalitsuste ees seisvaid keskkonnanäesmärke.

